

RECORDS DEL CONCILI PROVINCIAL TARRACONENSE (4)

El reconeixement de Roma a les resolucions conciliars

CARDENAL LLUÍS MARTÍNEZ SISTACH
Arquebisbe Metropolità emèrit de Barcelona

Com una expressió de la comunió eclesial amb la seu de Pere, les resolucions aprovades pel Concili Provincial Tarraconense necessitaven el reconeixement (*recognitio*) de la Seu Apostòlica. El 17 de juliol del 1995 es va anar a Roma per presentar les resolucions conciliars i no fou fins al 5 de juny del 1996 —pràcticament un any després— que la Congregació per als Bisbes va signar el Decret del reconeixement de les resolucions conciliars, que manifestava que les resolucions estaven d'acord amb la doctrina de l'Església. Molts membres del Concili es van queixar d'aquest retard en rebre el reconeixement de Roma, veient-hi el poc interès de Roma pel nostre Concili i considerant que aquesta tardança desanimava a posar en pràctica el Concili que se celebrà amb joia i esperança.

El reconeixement atorgat per la Santa Seu va respectar pràcticament totes les resolucions conciliars que vam lliurar a Roma, a excepció de la resolució 142. Per tant, els continguts de les resolucions no foren motiu de possibles dificultats sorgides de cara a atorgar el reconeixement.

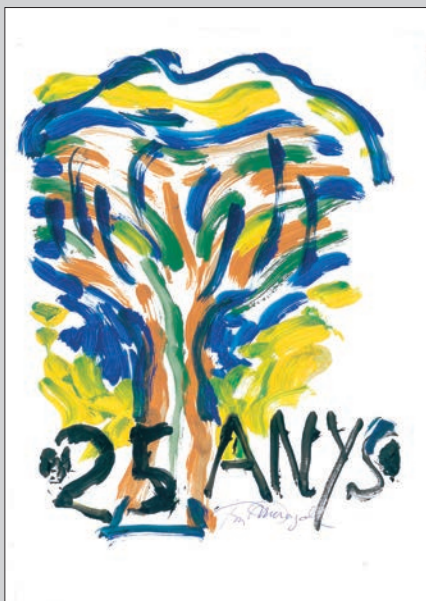
Però, pot haver influït en aquest llarg període de temps que en les resolucions del Concili s'empra sovint la denominació de «Conferència Episcopal Tarraconense»? Aquesta denominació l'hem emprat els bisbes i el poble cristià de Catalunya des de la cloenda del Concili Vaticà II. Sabem que segons la normativa canònica vigent la nostra no és una conferència episcopal com el centenar que existeixen en l'Església. Ni reuneix els requisits ni s'adequa a les exigències que es demanen a aquelles conferències episcopals. Podria representar una dificultat per donar el reconeixement a les resolucions conciliars?

El professor Joan Estruch, en un

article que parlava de «variacions sobre el Concili Provincial Tarraconense», parla de l'any que va transcórrer des de la cloenda del Concili fins al reconeixement de les resolucions conciliars atorgat per Roma. L'autor manifesta que «de tot el que s'ha esdevingut al llarg d'aquest procés, en sabem ben poca cosa». Com a secretari de la Conferència Episcopal Tarraconense que era en aquell temps, puc dir el que sé i no crec que hi hagi quelcom més.

En aquesta tardança hi havia en primer lloc una raó funcional. Les 170 resolucions conciliars tractaven molts temes diversos i la Congregació per als Bisbes, quan les va rebre, les distribuï als dicasteris competents de la Cúria per cadascuna de les diverses matèries. Aquests dicasteris lliuraren les esmentades resolucions als seus experts per al seu estudi de cara al reconeixement; aquests experts són consultors dels dicasteris i viuen generalment lluny de Roma. Això,

Missa celebrada a la catedral de Tarragona amb motiu de la cloenda del Concili, el 4 de juny del 1995.

Les 170 resolucions conciliars tractaven molts temes diversos i la Congregació per als Bisbes les distribuï als dicasteris competents

en la pràctica habitual de la Cúria, pren molt de temps. Aquesta pràctica no fou només pel nostre Concili provincial, sinó que és l'habitual a la Cúria romana. A la vegada, les Congregacions romanes tenen molta feina ja que estan al servei de tota l'Església universal. Això motivà fonamentalment aquest llarg període de temps d'espera que va influir sens dubte en el desencís de molts a l'hora de participar en l'aplicació de les decisions conciliars. Penso que caldria trobar camins per abreujar aquest procediment per obtenir el reconeixement de la Santa Seu de les resolucions conciliars, que pot semblar massa burocràtic i és massa llarg.

Però, podria ser també la causa d'aquest retard la possible dificultat per emprar la denominació de «Conferència Episcopal Tarraconense» en les resolucions conciliars? Fou una dificultat, però penso que no és la causa d'aquest retard. Com diem els catalans, «parlant

la gent s'entén». Per tal de trobar una solució a l'esmentada dificultat, a la primera meitat del 1996, el vicepresident del Concili, cardenal Ricard M. Carles; el secretari del Concili, Mons. Carles Soler Perdigó, i el Secretari de la Conferència Episcopal Tarraconense, jo mateix, visitarem el prefecte de la Congregació per als Bisbes, cardenal Bernardin Gantin, i el secretari d'aquest dicasteri, Mons. Francesco Monterisi. Mons. Ramon Torrella, president del Concili, es trobava indisposat.

Fou una reunió molt cordial i constructiva cercant una solució a l'ús d'aquella denominació, amb una clara i decidida disposició d'atorgar el reconeixement a totes les resolucions conciliars. Aquesta qüestió té relació també amb la resolució 142 del Concili, vinculant i prioritària, que certament va esdevenir la més famosa del Concili i que més rius de tinta ha fet córrer.

Cal dir que el text d'aquesta resolució votat pels membres amb vot consultiu i el text votat pels bisbes coincideixen plenament. Hi ha diferències entre aquest text i el text amb el reconeixement de la Congregació romana. Diferència que es va aprovar en aquella reunió.

Calia trobar una solució en l'ús de la denominació «Conferència Episcopal Tarraconense», i en aquella reunió s'acordà modificar la resolució 142. Aquesta deia: «El Concili urgeix que les vuit Esglésies que tenen la seu a Catalunya, després d'estudiar les diverses possibilitats i avantatges, d'acord amb la legislació eclesiàstica vigent, avacin decididament vers l'obtenció de la corresponent personalitat jurídica.» Cal recordar que Barcelona no estava integrada jurídicament a la Tarraconense.

En l'esmentada reunió romana es va modificar en aquest text que és l'aprovat i promulgat: «El Concili urgeix que les Esglésies que tenen la seu a Catalunya aconseguixin una comunió interdiocesana i una acció pastoral més coordinada, i que, després d'estudiar les diverses possibilitats i avantatges, segons la legislació eclesiàstica vigent, procurin trobar, d'acord amb la Conferència Episcopal Espanyola, la corresponent solució jurídica amb vista a una acció evangelitzadora i pastoral més eficaç i a una presència eclesial més significativa a Ca-

Claret ha reeditat les resolucions i els documents del Concili.

Calia trobar una solució en l'ús de la denominació «Conferència Episcopal Tarraconense», i en aquella reunió s'acordà modificar la resolució 142

No sabem exactament el motiu de no haver estat erigida la Regió. (...) És possible que hi haguessin incidit les possibles interpretacions polítiques que tindria

talunya, bo i mantenint la relació institucional amb la Conferència Episcopal Espanyola.»

I què succeí amb l'ús de la denominació «Conferència Episcopal Tarraconense»? La Congregació romana donà el reconeixement a les resolucions conciliars i acceptà l'ús d'aquella denominació tal com s'explicita en la Nota explicativa. Així, s'acordà redactar una «nota explicativa» publicada abans del Prefaci del Concili, que diu així: «La denominació "Conferència Episcopal Tarraconense" es ve fent servir des de fa alguns decennis per significar les reunions dels bisbes de la Província Eclesiàstica Tarraconense i de l'arquebisbat de Barcelona i el conjunt de serveis comuns. Per aquesta raó, apareix en algunes resolucions del Concili Provincial Tarraconense, si bé aquesta denominació no significa ni la naturalesa ni les facultats de les conferències episcopals tal com vénen regulades en els canons 447-459 del Codi de Dret Canònic de 1983. Aquesta denominació s'adaptarà al que es decideixi, en conformitat amb la resolució 142.»

Així la denominació «Conferència Episcopal Tarraconense» es pot continuar emprant, conscients de la seva peculiaritat i esperant trobar una solució jurídica per aplicar la resolució 142. Aquesta recerca no és fàcil. Hi havia la possibilitat d'una «Regió eclesiàstica» regulada com a facultativa en el Codi de Dret Canònic de 1983, però per assolir-la calien dues o més províncies eclesiàstiques. Tanmateix, recordo que poc després d'obtenir el reconeixement de les resolucions conciliars, consultant l'*Acta Apostolica Sedis*, vaig veure publicades les reformes estatutàries de les regions eclesiàstiques d'Itàlia, i vaig observar que, havent obtingut la corresponent dispensa pontifícia, existien regions amb la seva personalitat jurídica i la seva Conferència Episcopal Regional i que la Regió estava formada no per dues o més províncies eclesiàstiques, sinó per una sola Província eclesiàstica i una arxidiòcesi exempta, com era fins l'any 2004 la realitat de la Província Eclesiàstica Tarraconense i l'arquebisbat de Barcelona.

Aquest fou el model que vaig suggerir als bisbes de Catalunya

i l'estudiarem i prepararem uns estatuts de la Regió Eclesiàstica Tarraconense. Amb vista a la seva erecció per part de la Santa Seu, calia abans per la normativa comuna de l'Església, obtenir l'aprovació de la Conferència Episcopal Espanyola, i com a president de la Conferència Episcopal Tarraconense i com a president de la Comissió d'Assumptes jurídics d'aquella Conferència, ho vaig presentar amb molt interès amb el suport dels bisbes catalans a la Plenària, on es va estudiar i es va aprovar, a efectes de poder emprar la denominació de «Conferència Episcopal Regional Tarraconense», denominació que estava copiada de les «Conferències Episcopals Regionals» de les regions eclesiàstiques italianes.

Cal recordar que molts membres del Concili eren partidaris de disposar d'una Conferència Episcopal Catalana pròpia sobretot arran d'una conferència de Mons. Antoni Deig, bisbe de Solsona, a la Universitat Catalana d'Estiu a Prada de Conflent de l'any 1991.

L'Estatut de la Regió Eclesiàstica Tarraconense es va presentar a la Congregació per als Bisbes els anys 90 per a la dispensa pontifícia corresponent i per a l'aprovació i erecció canònica de l'esmentada Regió, sense que hagi estat aprovada i erigida. No sabem exactament el motiu de no haver estat erigida la Regió. Cal tenir present que erigir una regió eclesiàstica segons el can. 433 §1 és quelcom facultatiu per part de la Santa Seu, i que en el nostre cas calia prèviament la dispensa pontifícia del can. 431, ja que no es tractava de dues províncies eclesiàstiques. És possible també que hi haguessin incidit les possibles interpretacions polítiques que tindria, quan de fet obeïa només a raons pastorals i en aquell temps a la voluntat d'aplicar la resolució conciliar 142 que ens comprometia a trobar una solució jurídica per vincular la Província Eclesiàstica Tarraconense i l'arxidiòcesi de Barcelona. La solució lliurada a Roma feia possible la creació d'una Regió eclesiàstica formada per les vuit diòcesis amb la seva seu a Catalunya i la concessió d'una Conferència Episcopal Regional, que no coincideix amb les Conferències Episcopals establertes pel Codi de Dret Canònic.